

## Voorstel aan de gemeenteraad

# Erfgoednota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden'

|                      |                             |
|----------------------|-----------------------------|
| Beleidsveld          | Erfgoed                     |
| Organisatieonderdeel | Ontwikkelorganisatie Ruimte |
| Opsteller            | Rob Zakee                   |
| Kenmerk              | 9280493                     |
| Vergaderdatum Raad   | volgt                       |
| Geheim               | Nee                         |

## Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De nota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden' vast te stellen, met daarin de volgende uitgangspunten voor het beleid rond het erfgoed in de stad:
  - a. Afwegingskaders (beleidsregels, richtlijnen en kaders) transparanter en eenduidiger maken voor de samenleving.
  - b. In de historische binnenstad (Domplein, wervengebied, religieus erfgoed) en de werelderfgoederen de erfgoedwaarden het fundament voor de ruimtelijke ontwikkeling te laten zijn.
  - c. Bij hergebruik van monumentale panden mogelijkheden creëren voor creatieve werk- en cultuurplekken, plaatsen van ontmoeting / broedplaatsen, en voor werkgelegenheid en wonen.
  - d. Erfgoedwaarden volwaardig mee te wegen in het Utrechts Planproces en daarbij in zwaarwegende gevallen gebruik te maken van effectanalyses zoals de Erfgoed Effectrapportage en de *Heritage Impact Assessment*.
  - e. Prioriteit te geven aan het behoud en versterking van de historische groene en blauwe structuren en de daarin aanwezige historische en ecologische waarden.
  - f. De innovatie in het verduurzamen van monumenten te stimuleren onder meer door het initiëren van pilots.
  - g. De participatie van inwoners te vergroten bij alle aspecten van het erfgoedbeleid, onder meer door informatie en kennis breed beschikbaar te stellen en ruimte te bieden voor burgerinitiatief bij het aanwijzen van monumenten
2. De Erfgoednota: Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden' op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht' ter vervanging van de nota 'Beheer van de chaos der eeuwen' - onderdeel van het thematisch beleid - en de internetpagina <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/> hierop aan te passen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

## Samenvatting

In de nu ter vaststelling voorliggende nota werken we de ambities van de gemeente voor het erfgoed uit en de bijdrage van het erfgoed aan de opgaven in de stad voor de komende 10 jaar.

## Context

### *Aanleiding*

Utrecht zet in op een gezonde stedelijke leefomgeving voor iedereen, met behoud van de karakteristieke Utrechtse kwaliteit. Erfgoed is één van de startpunten en structurerende elementen voor verdere verstedelijking.

De laatste Erfgoednota (2004) en Erfgoedagenda (2013) dienen beter aan te sluiten bij de actualiteit. Ook duiden we de omgang met erfgoed in een meer integrale context en in het licht van doelstellingen van gemeentelijke koersdocumenten zoals Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen en Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU 2040).

In de nota verbinden we daarom de ambities van erfgoed aan de lange termijn doelstellingen, zoals die ten aanzien van duurzaamheid en klimaatadaptatie. In de nota worden de ambities vertaald naar strategieën die laten zien op welke wijze aan de ambities gewerkt wordt.

Voor wat betreft de instrumenteel financiële onderbouwing wordt voortgebouwd op de bestaande begroting. Een aanvulling is er met name op de reeds door de raad goedgekeurde intensivering op digitalisering. Ook ligt er een extra financiële vraag voor de intensivering van de verduurzaming van monumenten. De raad heeft bij motie 158 gevraagd om het uitvoeren van een aantal pilots, met een rapportage en evaluatie in 2022. Dit betreft dus in eerste instantie een eenmalige inzet. De uitkomsten van de pilots kunnen wel financiële betekenis krijgen in de jaren erna. Daarvoor zoeken we ruimte in de bestaande begroting. Mocht dit niet toereikend zijn dan levert dit een afwegingsvraag op bij de voorjaarsnota. Verder is in de nota naar aanleiding van schriftelijke vraag 193/2021 opgenomen dat wordt onderzocht hoe de instandhouding historische (winkel)puien daarvan kan worden ondersteund, bijvoorbeeld via het Utrechts Restauratiefonds. Daarbij zal ook het voorbeeld van de praktijk van andere gemeenten worden betrokken.

### *Juridische context*

De invoering van de omgevingswet die voorzien is op 1 juli 2022 vraagt om een omgevingsvisie waarbinnen de verschillende thematische onderdelen integraal verbonden zijn. Met deze erfgoednota geven we daaraan invulling. Het vaststellen van kaderstellend beleid is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

### *Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad*

Raadsbesluit [Erfgoednota Beheer van de chaos der eeuwen \(2004\)](#)

Raadsbesluit [Erfgoedagenda \(2013\)](#)

Raadsbesluit [Visie religieus Erfgoed \(2017\)](#)

[A 60 Monumenten zijn van waarde](#)

[Raadsbrief stand van zaken diverse onderwerpen erfgoed \(2020\)](#)

[M158 Meer dan monumentale waarden](#)

## Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

| Beslispunt |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.         | <p>De nota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden' vast te stellen, met daarin de volgende uitgangspunten voor het beleid rond het erfgoed in de stad:</p> <p>a. Afwegingskaders (beleidsregels, richtlijnen en kaders) transparanter en eenduidiger maken voor de samenleving.</p> <p>b. In de historische binnenstad (Domplein, wervengebied, religieus erfgoed) en de werelderfgoederen de erfgoedwaarden het fundament voor de ruimtelijke ontwikkeling te laten zijn.</p> |

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|            | <p>c. Bij hergebruik van monumentale panden mogelijkheden creëren voor creatieve werk- en cultuurplekken, plaatsen van ontmoeting / broedplaatsen, en voor werkgelegenheid en wonen.</p> <p>d. Erfgoedwaarden volwaardig mee te wegen in het Utrechts Planproces en daarbij in zwaarwegende gevallen gebruik te maken van effectanalyses zoals de Erfgoed Effectrapportage en de Heritage Impact Assessment.</p> <p>e. Prioriteit te geven aan het behoud en versterking van de historische groene en blauwe structuren en de daarin aanwezige historische en ecologische waarden.</p> <p>f. De innovatie in het verduurzamen van monumenten te stimuleren onder meer door het initiëren van pilots.</p> <p>g. De participatie van inwoners te vergroten bij alle aspecten van het erfgoedbeleid, onder meer door informatie en kennis breed beschikbaar te stellen en ruimte te bieden voor burgerinitiatief bij het aanwijzen van monumenten</p> |
| Argumenten |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.1        | <p><u>Door gemeentelijke afwegingskaders te vereenvoudigen (uitgangspunt a.), weten eigenaren voor de vergunningaanvraag beter wat de mogelijkheden voor hun pand zijn en kan de gemeente de samenleving beter bedienen</u></p> <p>Door afwegingskaders en -procedures transparanter, eenduidiger en eenvoudiger te maken kunnen we de samenleving beter bedienen.</p> <p>Daartoe ontwikkelen we heldere beleidsregels voor onder meer daken, energie en duurzaamheidsmaatregelen. Ook evalueren we de categorie beschermd stadsgezicht (ism Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) om deze regelgeving transparanter en eenduidiger te maken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.2        | <p><u>Door gemeentelijke regelgeving te herzien (uitgangspunt a.) faciliteert de gemeente waar mogelijk de eigenaar/bewoner/gebruiker van een monument beter bij het optimaliseren van de gebruikswaarde ervan.</u></p> <p>Bij de stedelijke herontwikkeling wegen we het cultuurhistorisch belang, het gebruiksbelang en andere maatschappelijke belangen goed met elkaar af. Een beschermd monument heeft met zijn cultuurhistorische uitstraling meerwaarde voor de omgeving. Het evenwichtig faciliteren van een maatschappelijk gewenst gebruik, zoals bewoning, is ook van belang voor het draagvlak voor de instandhouding van ons erfgoed.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.3        | <p><u>Het geven van prioriteit aan behoud en versterking van de erfgoedwaarden bij de ontwikkeling van de historische binnenstad en de werelderfgoederen past bij hun rol/functie als (inter)nationaal beeldbepalende historische gebieden</u></p> <p>Voor de werelderfgoederen geldt dat het regime door UNESCO wordt bepaald. De kernkwaliteiten van het werelderfgoed zijn vastgelegd in de managementplannen. Voor de binnenstad zijn de uitgangspunten voor omgang met het erfgoed voorgesteld in de omgevingsvisie.</p> <p>In de andere gebieden is de rol van het erfgoed afhankelijk van de specifieke erfgoedwaarden die het object of de locatie biedt, afgewogen tegen andere belangen op deze locatie.</p>                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.4        | <p><u>Door de erfgoedwaarden het fundament voor de ruimtelijke ontwikkeling te laten zijn kan met de vormgeving van ontwikkeling en uitdagingen van de binnenstad en de werelderfgoederen tegelijk de historische context worden versterkt</u></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | De ontwikkeling en uitdagingen van de binnenstad – denk aan leegstand van winkelpanden, programma wervengebied, autoluw maken – kunnen worden vormgegeven door tegelijk de historische context te versterken (zie uitgangspunt b.). Dit betekent dat het erfgoed als inspiratiebron dient en - naast behouden van de beschermde elementen – ook gezocht wordt hoe in de (openbare) ruimte het erfgoed beter tot zijn recht komt en waardoor de beleving van het erfgoed versterkt wordt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.5 | <p><u>Hergebruik van monumentale panden accommodeert de stedelijke verdichting en biedt kansen om verschillende doelstellingen te combineren (uitgangspunt c.)</u></p> <p>Hergebruik van monumentale panden accommodeert de stedelijke verdichting en biedt kansen om verschillende doelstellingen te combineren, waardoor de eigentijdse gebruikswaarde tegelijk met het historische beeld ervan kan worden versterkt: behoud door ontwikkeling. Door binnen het kenmerkende historische casco creatief om te gaan met het faciliteren van gebruiksfuncties kan de maatschappelijke meerwaarde worden vergroot. Voor het centrum geldt dit bijvoorbeeld voor het Programma Wervengebied, het autoluw maken en bieden van oplossingen voor de leegstand van winkels. Grotere historische locaties zoals industrieel en religieus erfgoed zijn ‘oorden voor ontmoeting’. Of dit nu gaat om een bedrijfsverzamelgebouw, horeca of cultureel podium. Het op die wijze ontwikkelen van in onbruik geraakt erfgoed heeft prioriteit, omdat dit past in de verdichtingsopgave. Hetzelfde geldt voor inpassing van de woningopgave op dergelijke plekken. Hier geldt de strategie ‘behoud door ontwikkeling’</p> |
| 1.6 | <p><u>Door bij transformatie van erfgoed en andere markante gebouwen in te zetten op openbare functies maakt de gemeente gebruik van de kansen die deze gebouwen bieden</u></p> <p>Door bij transformatie van erfgoed en andere markante gebouwen in te zetten op sociaal-maatschappelijke, culturele en andere openbare functies maken we gebruik van de kansen die deze gebouwen bieden voor creatieve werk- en cultuurplekken, plaatsen van ontmoeting en broedplaatsen, het beleven en leren kennen van erfgoed, naast werkgelegenheid en wonen. De groei van de stad vraagt ook om een groei aan maatschappelijke voorzieningen, hiervoor kan het erfgoed benut worden. De combinaties met werkgelegenheid en wonen zijn interessant, zowel vanwege de gemeentelijk opgaven op dit terrein als vanuit het perspectief van de eigenaar.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 1.7 | <p><u>Door vanaf de start van planprocessen de (on)mogelijkheden van het erfgoed te bespreken kunnen de erfgoedwaarden als inspiratie dienen in plaats van als belemmering en ruimtelijke kwaliteit toevoegen.</u></p> <p>Dit geldt voor het erfgoed boven en onder de grond en voor ruimtelijke structuren. Dit doen we door erfgoedwaarden in kaart te brengen (strategie 1) en met de afdeling Erfgoed vroegtijdig te adviseren en in dialoog met andere beleidsterreinen te zoeken naar een juiste afweging over erfgoedwaarden.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.8 | <p><u>Door effectanalyses in te zetten wordt zichtbaar wat de gevolgen van keuzes voor het erfgoed zijn en kan de gemeente “rekenschap geven” van de effecten van haar handelen op erfgoed.</u></p> <p>Door effectanalyses - zoals de Erfgoed Effectrapportage en de Heritage Impact Assessment – in te zetten wordt zichtbaar wat de gevolgen van keuzes voor het erfgoed zijn en kan de gemeente “rekenschap geven” van de effecten van haar handelen op erfgoed. De effecten op het erfgoed worden in deze analyses transparant gemaakt in de besluitvorming. Dit vraagt echter wel inzet van ontwikkelaars en de gemeente. Daarom worden deze instrumenten alleen selectief ingezet op locaties met bijzonder erfgoed, op basis van de waardenkaarten.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.9 | <p><u>Door erfgoedwaarden vanaf de start mee te wegen in het Utrechts Planproces biedt de gemeente mogelijkheden om het erfgoed beter te leren kennen en te beleven.</u></p> <p>Door erfgoedwaarden vanaf de start mee te wegen in het Utrechts Planproces en daarbij</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|      | <p>in zwaarwegende gevallen gebruik te maken van effectanalyses zoals de Erfgoed Effectrapportage en de Heritage Impact Assessment (uitgangspunt d), biedt de gemeente mogelijkheden om het erfgoed beter te leren kennen en te beleven. Erfgoed is niet gedefinieerd als opgave en kan daarmee onderbelicht worden in de belangenafweging bij planvorming/Herontwikkeling. Gezien de waarde van het erfgoed voor onze stad is het van belang dat die afweging transparant gebeurt. De HIA zetten we in bij de werelderfgoederen en de EER bij andere gebieden zoals de binnenstad. Daarbij zoeken we samen met de eigenaar/ontwikkelaar naar mogelijkheden om gebouwen (gedeeltelijk) openbaar toegankelijk te maken. Daarbij is ook toegankelijkheid voor minder validen een belangrijk aandachtspunt.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 1.10 | <p><u>Door prioriteit te geven aan het behoud en versterking van de historische groene en blauwe structuren versterkt de gemeente zowel de aanwezige historische als ecologische waarden</u></p> <p>De groene en blauwe structuren zijn kenmerkend voor de stadsgeschiedenis van Utrecht en bieden daarmee een waardevolle matrix voor de verder ontwikkeling van de stad. Deze structuren bieden een koppelingskans voor het tegelijk versterken van de historische en ecologische kwaliteiten.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.11 | <p><u>Door prioriteit te geven aan het behoud en versterking van de historische groene en blauwe structuren (e) werkt de gemeente aan klimaatadaptatie</u></p> <p>Historische water- en groenstructuren kunnen zorgen voor waterberging en het tegengaan van hittestress.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 1.12 | <p><u>Als de gemeente innovatie in het verduurzamen van monumenten stimuleert (uitgangspunt f.) draagt het erfgoed in de stad bij aan de energietransitie</u></p> <p>Veel monumenten scoren niet goed op energieverbruik. Bij de verduurzaming kan er sprake zijn van spanning met de formeel vastgestelde erfgoedwaarden. In het kader van 'behoud door ontwikkeling' wordt gezocht naar een actueel evenwicht tussen deze waarden en de doelstellingen voor duurzaamheid. Het (door)ontwikkelen van een dergelijk evenwicht gebeurt onder andere via pilots en de evaluatie daarvan.</p> <p>Ook zetten we extra in op verduurzaming van monumenten door subsidie voor Duurzame Monumenten adviezen en het delen van kennis en goede voorbeelden via Utrecht.nl en het platform jouw huis slimmer.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 1.13 | <p><u>Door participatie van burgers te vergroten wordt de verbinding met de stad en draagvlak voor goede zorg voor het erfgoed versterkt,</u></p> <p>Door betrokkenheid van inwoners te vergroten bij alle aspecten van het erfgoedbeleid en ruimte te bieden voor burgerinitiatief bij het aanwijzen van monumenten, wordt de kennis van en ervaring met het erfgoed vergroot, daarmee wordt de verbinding met de stad versterkt, net als het draagvlak voor goede zorg voor het erfgoed. Door participatie en betrokkenheid van inwoners wordt het erfgoed minder uitsluitend een zaak van experts, maar wordt het erfgoed van en voor iedereen. Daardoor ontstaat enthousiasme voor het erfgoed en de geschiedenis van de stad en haar inwoners.</p> <p>Door betrokkenheid van inwoners bij het erfgoed te vergroten, wordt praktijkkennis en -ervaring vanuit de samenleving opgedaan die kan worden betrokken in de beleidscyclus voor erfgoed.</p> <p>Voorbeeld is de Nieuwe Hollandse Waterlinie: die is onder de aandacht en daarmee op de werelderfgoedlijst gekomen door gebruikswaarde ervan de actualiseren.</p> |
| 1.14 | <p><u>Vergroten van betrokkenheid van inwoners is in lijn met de uitgangspunten van de Omgevingswet en het Europese Verdrag van Faro</u></p> <p>De Omgevingswet en het Europese Verdrag van Faro benadrukken de maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed en het belang van deelname door de samenleving, daarom vergroten we de betrokkenheid van inwoners bij alle aspecten van het</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | erfgoedbeleid. In de uitvoering van het erfgoedbeleid zorgen we daarom dat alle benodigde informatie en het instrumentarium op orde en toegankelijk zijn om te kunnen voldoen aan de NOVI, de Omgevingswet en het verdrag van Faro.                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Kanttekeningen/Risico's</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.1                            | <u>De regelgeving voor Rijksmonumenten en Beschermd stadsgezichten kan niet door de gemeente zelf worden herzien.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                | Omdat de regelgeving voor Rijksmonumenten en Beschermd stadsgezichten landelijk wordt bepaald, kan de regelgeving voor deze monumenten niet door de gemeente zelf worden herzien.<br>Het aanpassen van regels richt zich daarom op gemeentelijke monumenten. De regelgeving voor Rijksmonumenten wordt landelijk bepaald. Daarom onderzoeken we in samenwerking met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed hoe de toepassing van regelgeving voor Beschermd stadsgezichten door de gemeente eenduidiger en transparanter gemaakt kan worden. |
| 1.2                            | <u>Om bij transformatie van erfgoed en andere markante gebouwen in te kunnen zetten op openbare functies is de gemeente afhankelijk van de ontwikkelaar of eigenaar en de mogelijkheden van oa het bestemmingsplan.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                | Daarom zoeken we in dialoog met de eigenaar ontwikkelaar naar mogelijkheden voor (gedeeltelijke) openbare toegankelijkheid en de combinatie van openbare functies met (oa) werkgelegenheid- en woonfuncties. Daarbij wegen we deze ambitie integraal af tegen de andere inhoudelijke ambities voor de desbetreffende ontwikkeling en met oog op de financiële haalbaarheid/business case voor de eigenaar van de transformatie van het monument.                                                                                            |
| 1.3                            | <u>Verduurzaming, klimaatadaptatie en ecologische waarden kunnen op gespannen voet staan met erfgoedwaarden.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                | Waar effectievere aanpak van verduurzaming, klimaatadaptatie en ecologie ten koste dreigt te gaan van erfgoedwaarden, zoeken we in dialoog met betrokkenen inwoners/eigenaren en beleidsterreinen naar mogelijkheden waarbij verduurzaming, klimaatadaptatie en ecologie wordt gefaciliteerd met behoud van erfgoedwaarden.                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Beslispunt</b>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2                              | De Erfgoednota: Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden' op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht' ter vervanging van de nota 'Beheer van de chaos der eeuwen' - onderdeel van het thematisch beleid - en de internetpagina <a href="https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/">https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/</a> hierop aan te passen.                                                                                                                                                               |
| <b>Argumenten</b>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2.1                            | <u>Door de Erfgoednota – Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden' op te nemen in de 'Omgevingsvisie Utrecht' blijft de omgevingsvisie actueel.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                | De 'Omgevingsvisie Utrecht' bevat het overkoepelende integrale beleid over de fysieke leefomgeving en het stedelijk beleid over diverse beleidsvelden van gemeente Utrecht. De Erfgoednota Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden dient hieraan te worden toegevoegd, ter vervanging van de nota 'Beheer van de chaos der eeuwen'                                                                                                                                                                                                       |

## Financiën

De ambities uit de erfgoednota worden op twee manieren bekostigd. Vanuit de begroting voor de doelstelling 'Borgen van de monumentale en cultuurhistorische waarden' binnen het programma Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed.

Daarnaast door het samenwerken met, en gebruik maken van andere opgaven zoals gebiedsontwikkelingen, groen of energie. Voorbeelden daarvan zijn het herstel van historische groenstructuren of duurzaamheidsmaatregelen voor monumenten (bij die laatste vergoeden we niet de realisatie van maatregelen zelf, maar adviezen en proceskosten).

Mocht na de uitkomsten van de pilots nav motie 158 blijken dat een vervolg op deze pilots om extra financiering vraagt die niet binnen de bestaande programma's kan worden gevonden dan levert dit een afwegingsvraag op bij de VJN.

## **Vervolg**

Met de erfgoednota zetten we in op vier strategieën om het erfgoed op een integrale manier te gebruiken voor een aantrekkelijke, leefbare en historische stad voor huidige en komende generaties. De in de strategieën genoemde projecten en activiteiten zullen na vaststelling van de nota in samenwerking met partner worden opgepakt.

## **Participatie en communicatie**

De participatie over de (uitwerking) van het erfgoedbeleid is afgelopen jaren toegenomen: van informatieavonden over verduurzaming van monumenten, via participatie over het aanwijzen van monumenten naar het participatief opstellen van de omgevingsvisiebinnenstad met als centraal onderwerp de omgang met monumenten. Voor het opstellen van deze erfgoednota is gebruik gemaakt van de resultaten van deze trajecten. Daarnaast is een conceptversie van de nota besproken met een aantal historische verenigingen en eigenaren van erfgoed.

Voor de uitwerking van regels en concrete producten die in de nota worden aangekondigd, is participatie van inwoners een belangrijke procesvereiste (zie onder andere beslispunt h).

In deze hoogdynamische tijd hechten we waarde aan interactieve beleidsvorming. Daarom zullen we na het verschijnen van deze nota ook regelmatig en proactief met de samenleving in gesprek gaan om het maatschappelijk gedragen erfgoedbeleid te formuleren, waarmee recht wordt gedaan aan de actuele vraagstukken voor de stad.

## **Bijlagen**

Bijlagen besluitvorming:

- Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden - Erfgoednota

Bijlagen informatief:

-